

2026-03-19
LI2023/02763 (delvis)
LI2023/02850 (delvis)
LI2025/02077
m.fl., se bilaga

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Statens jordbruksverk
551 82 Jönköping

Uppdrag till Livsmedelsverket och Statens jordbruksverk att genomföra åtgärder för en effektivare och mer likvärdig kontroll i livsmedelskedjan

Regeringens beslut

Regeringen ger Livsmedelsverket och Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) i uppdrag att genomföra nedan angivna åtgärder under perioden 2026–2027.

Åtgärderna ska bidra till att uppnå en effektivare och mer likvärdig kontroll i livsmedelskedjan inom kontrollområdena för livsmedel, foder och animaliska biprodukter.

1. Införa ett heltäckande revisionssystem

Inom ramen för sina respektive ansvarsområden ska Livsmedelsverket och Jordbruksverket, i dialog med ett enligt myndigheterna lämpligt urval kontrollmyndigheter i livsmedelskedjan och med stöd av Samrådsgruppen för revision, påbörja införandet av ett heltäckande revisionssystem. Systemet ska erbjuda revision till kontrollmyndigheter inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter i enlighet med de krav som ställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG

och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll).

2. Utveckla råd och stöd till företag

Inom ramen för sina respektive ansvarsområden ska Livsmedelsverket och Jordbruksverket, i dialog med ett enligt myndigheterna lämpligt urval kontrollmyndigheter och andra aktörer i livsmedelskedjan, utveckla dialog med och råd och stöd till företagen för att underlätta för företagen att göra rätt. Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska utveckla behovsanpassat stöd till små och nystartade företag. Stödet kan bestå av verktyg och tjänster där företag får tydlig, tillgänglig och mottagaranpassad rådgivning och information om lagstiftningen.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska även utveckla formerna för samverkan och dialog när de tar fram regler på området i syfte att reglerna ska bli enklare för företagen att förstå och efterleva. Livsmedelsverket ska vidare stärka och påskynda arbetet med regelförenklingar för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader.

Syftet med åtgärden är att underlätta för företagen genom att verka för en ändamålsenlig lagstiftning samt att stärka företagens förmåga att följa lagstiftningen med hjälp av ett tydligt, tillgängligt och behovsanpassat stöd.

3. Genomföra kompetenshöjande insatser

Inom ramen för sina respektive ansvarsområden ska Livsmedelsverket och Jordbruksverket, i dialog med ett enligt myndigheterna lämpligt urval kontrollmyndigheter och andra aktörer i livsmedelskedjan, ta fram insatser som leder till en långsiktig och systematisk kompetenshöjning hos kontrollpersonalen. Förmågan att tillämpa regler på ett rättssäkert, proportionerligt och riskbaserat sätt, samt förståelsen för företagens särskilda behov och förutsättningar, ska därmed öka.

Insatserna kan t.ex. innebära framtagande av nya utbildningspaket eller återkommande kalibreringsaktiviteter.

Syftet med åtgärden är att kontrollen ska bli mer proportionerlig och verkningsfull med ökad rättssäkerhet för företagen och minskad administrativ börda, samt att kontrollpersonal har en gemensam metodisk grund och tillräcklig branschanpassad kunskap.

4. Utveckla nationell ledning och styrning av kontrollen

Inom ramen för sina respektive ansvarsområden ska Livsmedelsverket och Jordbruksverket, i dialog med ett enligt myndigheterna lämpligt urval kontrollmyndigheter i livsmedelskedjan, stärka och utveckla den nationella samordningen, ledningen och styrningen av kontrollen för att öka effektivitet och likvärdighet i kontrollen.

Åtgärden kan t.ex. innebära att samordning och samverkan mellan kontrollmyndigheter förbättras, att öka användningen av föreskrifter för kontrollen eller att vidareutveckla uppföljningen av kontrollen.

Syftet med åtgärden är att minska skillnader i tillämpningen mellan olika kontrollmyndigheter genom att tydliggöra vad som ska kontrolleras, hur kontrollen ska genomföras och hur avvikelser ska bedömas och följas upp mer likvärdigt.

Redovisning av uppdraget

Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska senast den 15 juni 2026 lämna en första delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet). Delredovisningen ska innehålla en redovisning av vilka insatser som har påbörjats och en redogörelse för planerade åtgärder. Delredovisningen ska dessutom innehålla en redogörelse för vilka förutsättningar som behöver vara uppfyllda inför ett genomförande av ett heltäckande revisionssystem inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska senast den 26 februari 2027 lämna en andra delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet). Delredovisningen ska innehålla en redovisning av vilka insatser som har genomförts och en redogörelse för planerade kommande åtgärder.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska senast den 29 februari 2028 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Den 4 juni 2025 överlämnade Utredningen om förenkling och finansiering av kontrollorganisationen i livsmedelskedjan betänkandet En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan – för ökad effektivitet, likvärdighet och konkurrenskraft (SOU 2025:64). I betänkandet föreslår utredningen en förändrad kontrollorganisation gällande kontroll av livsmedel, foder och animaliska biprodukter samt djurskyddskontroll i samband med slakt. Utöver förslagen om kontrollorganisation lämnas även förslag om revision, samordning och samverkan i kontrollen, rådgivning, stöd och service till företag samt dialog mellan myndigheter och näringsliv. Utredningen föreslår även flera olika avgiftssänkningar eller avskaffande av avgifter samt en del övriga förenklingsåtgärder. Betänkandet har remitterats.

I enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2026, har medel tillförts anslagen 1:8 *Statens jordbruksverk* och 1:14 *Livsmedelsverket* inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (prop. 2025/26:1 utg.omr. 23, bet. 2025/26:MJU2, rskr. 2025/26:116). I budgetpropositionen motiverade regeringen ökningen av medel med att kontrollen i livsmedelskedjan behöver bli mer likvärdig och effektiv i hela landet för att underlätta för livsmedelskedjans företag och stärka deras konkurrenskraft samt att regeringen bereder det ovan nämnda betänkandet. För 2026 ökas anslag 1:14 *Livsmedelsverket* med 43 miljoner kronor. För 2027 och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget ökas med 66 miljoner kronor respektive 88 miljoner kronor. För 2026 ökas anslag 1:8 *Statens jordbruksverk* med 7 miljoner kronor. För 2027 och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget ökas med 7,5 respektive 10 miljoner kronor. I regleringsbrevet gällande budgetåret 2026 för Livsmedelsverket och Jordbruksverket villkoras anslagsposterna i anslagen 1:8 och 1:14 med att 7 respektive 43 miljoner kronor av anslagsposterna får användas för att genomföra en effektivare och mer likvärdig kontroll i livsmedelskedjan.

Jordbruksverket ska i enlighet med 14 c § förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk årligen lämna förslag på hur kontrollen av foder och animaliska biprodukter kan utvecklas och förbättras.

Livsmedelsverket har motsvarande uppgift för livsmedelskontrollen enligt 12 a § förordningen (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket.

Den 16 januari 2026 inkom Livsmedelsverket med en skrivelse med förslag på åtgärder som kan genomföras i syfte att öka effektivitet och likvärdighet i kontrollen oavsett kontrollorganisation (LI2026/00080).

Regeringen bedömer mot bakgrund av detta att Livsmedelsverket och Jordbruksverket bör ges i uppdrag att vidta åtgärder för att öka effektivitet och likvärdighet i kontrollen oavsett hur kontrollorganisationen regleras.

På regeringens vägnar

Peter Kullgren

Stefan Ernlund

Kopia till

Finansdepartementet/BA, K, SFÖ
Klimat- och näringslivsdepartementet/NIM

Bilaga

Fortsättning diarienummer

LI2026/00080 (delvis)

LI2026/00539 (delvis)

LI2026/00553